

Jaarverslag 2015 & Werkprogramma 2016
Rekenkamercommissie Peel en Maas

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
	Taak en samenstelling	3
	Inwoners uitgenodigd voor ideeën	3
	@RekenkamerPM.....	4
	Vertrekpunt onderzoek.....	4
2	Uitgevoerd onderzoek en activiteiten in 2015	5
	Onderzoek 1: De gemeenteraad aan zet! (april 2015).....	5
	Onderzoek 2: De decentralisaties doorgelicht (november 2015).....	6
	Opvolging – Wat is er na de onderzoeken gebeurd?.....	6
	Rekenkamercommissie in de media	7
	Regionale samenwerking	8
3	Onderzoeksprogramma 2016	8
	Korte termijn.....	8
	(Middel) lange termijn	9
	Regionale samenwerking.....	9

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2015 en het onderzoeksprogramma voor 2016 van de Rekenkamercommissie Peel en Maas (hierna te noemen: 'de commissie'). In het jaarverslag staat beschreven welke onderzoeken en/of andere activiteiten zijn uitgevoerd in 2015. Daarnaast vindt u onze actuele onderzoeksvoornemens voor 2016. We benadrukken dat het hier om intenties gaat. Indien noodzakelijk houden we de mogelijkheid open om van deze plannen af te wijken.

We waarderen de inbreng van raadsleden, bestuurders, ambtenaren en natuurlijk inwoners van de gemeente Peel en Maas in ons onderzoeksprogramma. U bent te allen tijde uitgenodigd om uw suggesties voor onderzoek aan ons door te geven. Voor goede onderwerpen, die overigens wel het individuele belang moeten overstijgen, maken we ook in 2016 tijd.

Namens de leden van de Rekenkamercommissie Peel en Maas,

Thijs Berkers
Voorzitter Rekenkamercommissie Peel en Maas
Maart 2016

Taak en samenstelling

Een rekenkamer of soortgelijke functie is in alle Nederlandse gemeenten verplicht. In Peel en Maas is gekozen voor een rekenkamer*commissie*, bestaande uit raadsleden en niet-raadsleden. De rekenkamercommissie initieert en organiseert onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid en bestuur.

De Rekenkamercommissie Peel en Maas bestaat uit: Thijs Berkers (voorzitter), Edward Wezenberg, John Timmermans en Frits Berben (plaatsvervangend lid). De laatste drie zijn tevens gemeenteraadslid in Peel en Maas. Extern lid Roel Slabbers heeft in 2015 zijn lidmaatschap beëindigd. Deze positie zal in 2016 worden ingevuld. De rekenkamercommissie wordt ambtelijk ondersteund door Julien van Ostaaijen en Yanne Weijers.

Meer informatie over de rekenkamercommissie en de nevenfuncties van de leden kunt u vinden op de website van de gemeente Peel en Maas, www.peelenmaas.nl, onder het kopje 'Bestuur', vervolgens klikt u op 'Rekenkamercommissie'.

Inwoners uitgenodigd voor ideeën

De commissie bepaalt zelf haar agenda, maar staat open voor ideeën. Alle inwoners van Peel en Maas zijn uitgenodigd ideeën aan te dragen. Dit kan door contact op te nemen met de rekenkamercommissie via rekenkamer@peelenmaas.nl of via 077- 306 66 66.

@RekenkamerPM

De commissie is ook actief op Twitter. Voor informatie over de werkzaamheden en het onderzoek van de commissie kunt u terecht op <https://twitter.com/rekenkamerPM>.

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM

TWEETS 112 VOLGEND 9 VOLGERS 128 VIND-IK-LEUKS 1 LIJSTEN 1

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 1 mrt.
Onderzoeksonderwerpen voor 2016 zijn geselecteerd. Presentatie van het eerste onderzoek staat voor het zomerreces gepland.

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 17 feb.
Felicities aan de nieuwe leden van de rekenkamercommissie van de gemeente Bergen, veel succes!

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 5 feb.
Deze week met RKC Venlo en RKC Beesel vooroverleg gehad over voornemens om regionaal onderzoek te doen in Noord - Limburg. Wordt vervolgd.

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 28 jan.
Ook @VNGemeenten presenteert cijfers in Tweede Monitor Sociaal Domein. Cijfers voor Peel en Maas daarin te vinden vng.nl/onderwerpenind...

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 28 jan.
Sinds onze enquête onder zorgontvangers vorig jaar verschijnt vaker onderzoek naar burgerervaringen decentralisaties bndestem.nl/extra/uitgerek...

RekenkamerPeel&Maas @rekenkamerPM · 21 jan.
Onze secretaris is morgen een van de docenten cursus @nvr noord over rekenkamerwerk nvr.nl/agenda/61011/l...

Vertretpunt onderzoek

De commissie wil geen afrekenkamer zijn, maar een constructief-kritische commissie die het leervermogen van de gemeente bevordert en waar mogelijk samen met de betrokkenen in de organisatie werkt aan het verbeteren van bestuur en beleid van deze gemeente. Deze insteek zal in ieder afzonderlijk onderzoek centraal staan.

2 Uitgevoerd onderzoek en activiteiten in 2015

De commissie heeft in 2015 een tweetal onderzoeken uitgevoerd. Beide hadden betrekking op de decentralisaties in het sociaal domein. Het eerste onderzoek richtte zich op de voorbereiding op de invoering van deze decentralisaties. Het tweede onderzoek betrof de informatievoorziening aan inwoners omtrent de veranderingen in het sociaal domein als gevolg van de invoering van de decentralisaties. In dit hoofdstuk vatten we de onderzoeken kort samen en schetsen we wat er daarna mee gebeurd is.

Onderzoek 1: De gemeenteraad aan zet! (april 2015)

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor verschillende nieuwe taken in het sociaal domein, waaronder de jeugdzorg en de zorg voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (de 'decentralisaties'). Hieraan is een lang voorbereidingstraject vanuit de gemeentelijke organisatie vooraf gegaan. De Rekenkamercommissie Peel en Maas heeft onderzocht hoe het voorbereidingstraject is verlopen en wat daarin de rol van de gemeenteraad is geweest.

Onderzoeksvraag

In welke mate en op welke wijze geeft de gemeenteraad van Peel en Maas invulling aan zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in lokaal en bovenlokaal verband ten aanzien van de decentralisaties in het sociale domein en welke lessen zijn daaruit te formuleren voor de toekomst van de decentralisaties c.q. gelijksoortige projecten in regionaal verband?

Resultaten:

De gemeente heeft de voorbereiding op de nieuwe taken in het sociaal domein in het algemeen voortvarend opgepakt en uitgevoerd. De gemeente heeft een duidelijke visie, vervat in 'Wissels Om', ook op deze decentralisaties toegepast. In die visie is de gemeente een van de vele spelers in de samenleving en werkt ze samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen. In vergelijking met veel andere gemeenten doet Peel en Maas het bovengemiddeld goed en het gemeentelijk beleid is in lijn met landelijke regelgeving en verwachtingen. De gemeenteraad is actief bij de voorbereiding betrokken en heeft de gelegenheid gehad zijn inbreng te leveren. De geïnterviewde raadsleden vinden dat zij gedurende het proces goed geïnformeerd zijn. Zij hebben het gevoel dat ze in staat zijn geweest duidelijk kaders voor het college van burgemeester en wethouders te stellen. Dat neemt niet weg dat de raad zich op momenten door de wethouder en de ambtelijke organisatie heeft laten leiden en er vanuit de raad veel vertrouwen is in hun expertise.

Aanbevelingen

De rekenkamercommissie adviseert de gemeenteraad om het vertrouwen in de wethouder en het bestuur niet in de weg te laten staan van een kritische blik op de uitvoering van de decentralisaties en de controle van het college. Enkele andere aanbevelingen zijn om de ingezette inhoudelijke lijn vast te houden, ook als zich (eerste) incidenten voordoen en om als gemeenteraad en raadsfracties vaker contact met raden en fracties in de regio te zoeken. Daarnaast moet de raad met het college afspraken maken over de te hanteren kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren, de manier van verantwoording en de wijze waarop wordt omgegaan met eventuele financiële tegenvallers.

Onderzoek 2: De decentralisaties doorgelicht (november 2015)

De kern van dit onderzoek is een enquête onder alle inwoners van de gemeente die zorg en/of ondersteuning ontvangen in het kader van een of meerdere decentralisaties. Van de 3200 benaderde inwoners hebben er 715 gereageerd. Een goed resultaat, temeer omdat het de uitkomsten representatief maakt.

Onderzoeksvraag

Hoe hebben betrokken inwoners de veranderingen in het sociaal domein (de drie decentralisaties) ervaren en zijn zij tevreden over de informatievoorziening daaromtrent?

Resultaten:

Uit onze enquête blijkt dat 63% van de respondenten (zeer) tevreden en 13% van de respondenten (zeer) ontevreden is over de ontvangen zorg en voorzieningen in het kader van de decentralisaties. Bijna de helft van de respondenten is van mening voldoende geïnformeerd te zijn over veranderingen met betrekking tot de decentralisaties; 34% geeft aan zich niet voldoende geïnformeerd te voelen. Hoewel het een momentopname is, kan dit voor een dergelijk grote operatie als een goed resultaat worden beschouwd. Dat neemt niet weg dat nog bijna 100 respondenten niet tevreden zijn over de ontvangen zorg en voorzieningen en ruim 200 respondenten de informatievoorziening onvoldoende vinden. In de praktijk gaat het dan om ongeveer 1000 mensen/gezinnen in Peel en Maas.

Aanbevelingen

De suggesties die gedaan worden door de respondenten zelf zijn samen te vatten in vier woorden: duidelijk, concreet, tijdig en persoonlijk. Dat betekent dat gecommuniceerd moet worden in eenvoudig taalgebruik. Inwoners geven aan berichten van de gemeente niet altijd te begrijpen. Daarnaast willen zij concrete informatie ontvangen, informatie over wat de veranderingen betekenen voor hun persoonlijke situatie. Tijdig informeren betekent dat veel respondenten vinden dat het lang duurt voordat ze antwoord krijgen van de gemeente. Ook zouden ze graag zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht van veranderingen. Persoonlijk houdt in dat mensen persoonlijke gesprekken en persoonlijke communicatie waarderen en daar ook de voorkeur aan geven. Ook vraagt men om meer maatwerk en het goed bekijken van de persoonlijke situatie. Voor de gemeente betekent dit nog meer op maat gemaakte informatie richting de (individuele) burger en de leesbaarheid en begrijpbaarheid van de informatie verhogen.

Opvolging – Wat is er na de onderzoeken gebeurd?

De adviezen van de commissie richten zich op alle onderdelen van het gemeentebestuur, maar zijn eerst en vooral geadresseerd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad bepaalt wat met de aanbevelingen gebeurt. Dat neemt niet weg dat college en organisatie op basis van de bevindingen ook zelf actie kunnen ondernemen. En uiteraard volgt de commissie ook zelf de vervolgstappen die naar aanleiding van de rapporten worden genomen. En als ze het nodig acht, start de commissie een vervolgonderzoek om in kaart te brengen wat er met de aanbevelingen gebeurt.

In geval van beide onderzoeken heeft de gemeenteraad de aanbevelingen van de commissie onder de aandacht gebracht van het college. De gemeenteraad heeft de rekenkamercommissie bovendien verzocht het onderwerp decentralisaties in het sociaal domein de komende jaren actief te blijven monitoren. Navraag bij de griffier leert dat de gemeenteraad mede als gevolg van het eerste onderzoek naar de voorbereiding van de decentralisaties plenair bij het sociaal domein

betrokken is en niet meer, zoals voorheen, via een afvaardiging die samen met de wethouder periodiek bijeen kwam. De desbetreffende wethouder geeft vervolgens aan dat voor wat betreft het tweede onderzoek, over de mening van inwoners over de decentralisatie en de informatievoorziening daaromtrent, hij de resultaten heeft doorgegeven aan de organisatie en dat de aanbevelingen worden gebruikt om waar nodig de communicatie aan inwoners, zoals via brieven, aan te passen.

Rekenkamercommissie in de media

De commissie is in 2015 verschillende keren in de media geweest.

De uitkomsten van de onderzoeken hebben aandacht gekregen van de lokale en regionale media zoals bijvoorbeeld Omroep P&M en Dagblad de Limburger. In schriftelijke vorm is bericht over deze uitkomsten. Daarnaast heeft de voorzitter van de commissie naar aanleiding van de onderzoeken radio-interviews gegeven aan Omroep P&M. Daarnaast is alle informatie over de onderzoeken verspreid via de website en sociale media van de gemeente Peel alsmede via de site en twitterpagina van de rekenkamercommissie.

ONDERZOEK NAAR INFORMATIEVOORZIEING SOCIAAL DOMEIN

27 februari 2015

In opdracht van de Rekenkamercommissie Peel en Maas voeren studenten van de universiteit van Tilburg, in Peel en Maas onderzoek uit naar de informatievoorziening met betrekking tot de drie decentralisaties in het sociaal domein.

Specifiek wordt onderzoek gedaan naar de eerste ervaringen met en de tevredenheid over de informatievoorziening vanuit de gemeente over de drie decentralisaties: de WMO, de Participatiewet en de Jeugdwet. Naast de zorgaanbieders worden ook de zorgontvangers bij het onderzoek betrokken.

INFORMATIEVOORZIENING SOCIAAL DOMEIN KAN BETER

De gemeente Peel en Maas krijgt een krappe voldoende als tevredenheid over de gemeentelijke informatievoorziening in de regelingen voor de WMO, jeugdzorg en participatiewet. Inwoners die te maken heeft met deze regelingen vinden de ondersteuning of voorzieningen. Landelijk

Dat blijkt uit een enquête van de Rekenkamercommissie Peel en Maas. De ondervraagden zegt voldoende geïnformeerd te zijn. Een

... de helft van alle ondervraagden zegt voldoende geïnformeerd te zijn. Een

WEINIG RESPONS BURGERS

Rekenkamer: Peel en Maas mooi voorbeeld 3D's

TWEETS	VOLGEND	VOLGERS
103	9	124

... informatievoorziening naar burgers met betrekking tot de drie decentralisaties in het sociaal domein heeft tot nu toe weinig respondenten bereid de enquête in te vullen. De enquête kan nog steeds

Peel en Maas
peelenmaas.nl/Bestuur/Rekenkamer
 Geregistreerd in november 2011

Regionale samenwerking

De commissie zoekt aansluiting met de regio, onder andere met het oog op het mogelijk samen oppakken van onderzoek of het uitwisselen van onderzoekers. In het najaar van 2015 is daarvoor een eerste initiatief genomen en in 2016 wordt een mogelijk gezamenlijk onderzoek verder verkend.

De secretaris van de commissie is daarnaast aangesloten bij een aantal kennisplatforms: een periodiek overleg met alle secretarissen van de Limburgse rekenkamers en een landelijk overleg tussen secretarissen/onderzoekers van Nederlandse rekenkamers. Beide overleggen worden georganiseerd en gefaciliteerd door de *Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies* (NVRK).

3 Onderzoeksprogramma 2016

Het onderzoeksprogramma voor 2016 is tot stand gekomen op basis van een ronde langs de gemeenteraadsfracties in november 2015. Op basis van deze gesprekken heeft de commissie het voornemen om in 2016 onderzoek te doen naar de volgende zaken:

Korte termijn

In het eerste kwartaal van 2016 worden twee onderzoeken opgestart. Het eerste betreft een onderzoek naar het grondbedrijf c.q. grondbeleid van de gemeente. Centraal thema is de status van het grondbedrijf en de werkwijze aangaande grondzaken.

Een doelstelling van het onderzoek is het voor raadsleden inzichtelijk maken van het functioneren van het grondbedrijf. Vragen die hierbij aan de orde zijn, zijn de risico's die het grondbedrijf loopt en de dekking hiervan, ook kijkend naar de toekomst, en de informatievoorziening aan de raad in deze.

In het onderzoek kunnen recente projecten als casus gebruikt worden.

Over de uitkomsten van dit onderzoek zal naar alle waarschijnlijkheid schriftelijk worden gerapporteerd.

Gelijktijdig zal gekeken worden in hoeverre het Ontwikkelplan 2014 – 2017 al ten uitvoer is gebracht. Op de helft van de coalitieperiode wordt de balans opgemaakt. Dit zal in tegenstelling tot eerder onderzoek hiernaar niet primair in schriftelijke vorm gebeuren.

Door middel van gesprekken met enerzijds het college en anderzijds de raad zal de tussenstand vormgegeven worden. De uitkomsten van de separate gesprekken zullen in een plenaire setting worden teruggekoppeld aan beide partijen. Een externe moderator zal gevraagd worden deze gesprekken te begeleiden zodat de plenaire sessie een levendig doch constructief karakter kan krijgen.

De dialoog staat in dit onderzoek centraal. Dat neemt niet weg dat er enig schriftelijk verslag van de tussenstand gedaan zal worden.

(Middel) lange termijn

De decentralisaties in het sociaal domein hebben de continue aandacht van de commissie. Gezien het feit dat de onderzoeken die in 2015 gedaan zijn beide betrekking hadden op de decentralisaties, is besloten in 2016 onderzoeken in andere domeinen op te starten. Dit neemt niet weg dat de commissie de ontwikkelingen rondom de zogenaamde 3D's blijft volgen.

De komende jaren is dit een terugkerend onderzoeksonderwerp.

Het ligt in de lijn der waarschijnlijkheid dat de commissie in dit kader de pilot Hulp Bij Huishouden (HBH) die wordt uitgerold in Koningslust, Kessel, Kessel-Eik en Meijel, actief gaat monitoren.

Gesprekken met de portefeuillehouder, die monitoring van deze pilot door een onafhankelijke commissie (zoals de rekenkamercommissie) van harte aanmoedigt, moeten uitwijzen op welke wijze deze monitoring gestalte gegeven kan worden.

Naast onderzoek in het sociaal domein heeft de commissie voor de toekomst ook onderzoek naar de economische ontwikkeling van de gemeente in gedachten. Focus zou hierin gelegd kunnen worden op de mogelijkheden voor specifieke groepen inwoners op scholing, woning en werk in de gemeente (en regio).

De commissie zal bij het uitvoeren verschillende onderzoeksaanpakken hanteren. Naast 'standaard' onderzoek (diepgaand onderzoek, vaak via interviews en documentanalyse) zal naarmate het onderwerp zich daarvoor leent, ook gebruik gemaakt worden van *quick scans* (korter en meer oppervlakkig onderzoek), rekenkamerbrieven (aandacht vragen voor bepaalde ontwikkelingen), workshops en/of (langdurige) begeleidingstrajecten.

Regionale samenwerking

De commissie draagt zorg voor het bewaken van de uitvoering van het onderzoek en bevordert een zorgvuldige besluitvorming. Zij trekt voor het uitvoeren van het onderzoek gekwalificeerde onderzoekers aan. Bij voorkeur gebeurt dat door uitwisseling met rekenkamers uit de regio, maar indien nodig door het binnenhalen van expertise elders. De kwaliteit van het onderzoek is hierin leidend.

Daarnaast zullen er in 2016 gesprekken worden gevoerd met verschillende Noord- Limburgse rekenkamers in de regio om te bekijken of er intensiever in regionaal verband samengewerkt kan worden. Het gaat dan om onderzoeksthema's met een regionaal karakter.